Smrtící experti

autor
Vladimír Socha

Vražedný jed, drtivý stisk čelistí, tesáky ostré jako břitva. To jsou jen některé zbraně v arzenálu nejnebezpečnějších zvířat, která společně s člověkem obývají tuto planetu. Za většinu jejich útoků, jež končí lidskou smrtí, si však „pán tvorstva" může sám

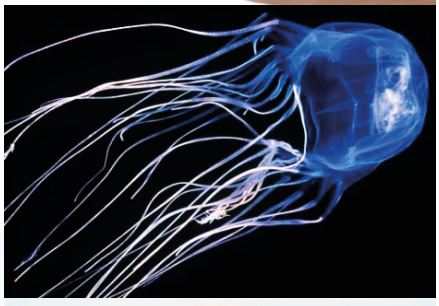

V průběhu uplynulých století a tisíciletí jsme sice ve většině civilizovaných zemí vyhubili všechny velké predátory, **přesto ale planetu stále obývají živočichové schopní bez problémů usmrtit člověka, mají-li k tomu důvod**. „Zabijáci" jsou uvedeni v pořadí podle počtu zaznamenaných smrtelných útoků na člověka za rok. V závislosti na zdrojích informací se toto pořadí může mírně proměňovat. V rámci uvedených čísel jde vždy o nižší odhad, protože množství takových případů zůstává nezdokumentovaných. Je však třeba dodat, že za drtivou většinu osudových útoků ze strany zvířat si mohou lidé sami – buď nedodržují bezpečnostní pokyny a vstupují na vlastní riziko do jejich loveckého teritoria, nebo jde o nezodpovědné dobrodruhy, kteří podceňují či úplně přehlížejí nebezpečí, která mohou z takového setkání vyplynout.

1. Jedovatí hadi

Velikost: až 4 metry (kobra královská)
Váha: až 9 kg
Čím zabíjí: jedem
Výskyt:

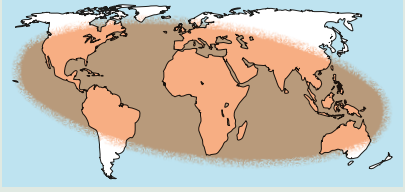

Ať už zkoumáte jakoukoliv tabulku s údaji o nejnebezpečnějších tvorech planety, jistě v ní nebudou chybět jedovatí hadi. **Právě tito beznozí příslušníci plazí říše jsou totiž zodpovědní za nejvyšší počet každoročně usmrcených osob.** Údajně přitom může jít až o desetitisíce mrtvých, z toho pochopitelně drtivá většina případů připadá na rozvojové oblasti světa. **Mezi nejvíce smrtonosné hady patří asijská kobra rodu *Naja*.** Důvodem přitom není to, že by byla nejjedovatější nebo nejvíce agresivní. Pravda je mnohem prostší – právě kobry se v přelidněných jihoasijských oblastech dostávají nejvíce do styku s člověkem. Vzhledem k tomu, že na rozdíl od naší zmije obecné *(Vipera berus)*

se člověka nebojí a jsou vůči němu agresivní a útočné, není o případy smrtelného uštknutí zejména v Indii nouze. **Kobří jed je vlastně silný neurotoxin, který působí na nervový systém a u oběti způsobí okamžité blokování dýchacího systému.** Uštknutý člověk se proto bez cizí pomoci poměrně rychle udusí.

2. Štíři

Velikost: 23 cm (veleštír císařský)
Váha: asi 30 gramů
Čím zabíjí: jedem
Výskyt:

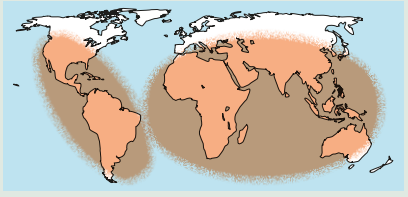

Ke skupině členovců známé jako štíři *(Scorpionida)* pociťujeme obvykle odpor. Je to zřejmě dáno jejich odpudivým vzhledem vyvolávajícím nepříjemné asociace. Je však také možné, že v nás stále přetrvává vrozený a po tisíce generací předávaný strach z tohoto tvora, stejný, jaký pociťovali již naši dávní předkové z Afriky. Jde o strach oprávněný – **štíři i dnes způsobují přes pět tisíc lidských úmrtí ročně**. Štíři, nebo lidově škorpioni, zabíjí podobně jako kobry, smrtelnou dávkou neurotoxinu. Obvykle jej nemají tolik jako hadi, proto představují poněkud menší nebezpečí. **Smrtelně nebezpeční jsou pouze dětem nebo starším a nemocným lidem, nikoliv zdravému dospělému člověku.** Počet každoročních úmrtí vinou štírů je způsoben faktem, že tito klepítkatci často přebývají v blízkosti lidských sídlišť. **Mnohá úmrtí byla údajně způsobena pouze lidskou hloupostí** – to když se je lidé z vlastní vůle pokoušeli rozšlápnout a přitom je bránící se štíry bodli do nohy.

Kůže tohoto nebezpečného predátora bohužel často končí v designových doplňcích módního průmyslu

3. Krokodýli

Velikost: až 6,4 metru (krokodýl mořský)
Váha: až 1 200 kg
Čím zabíjí: stiskem čelistí, utopením
Výskyt:

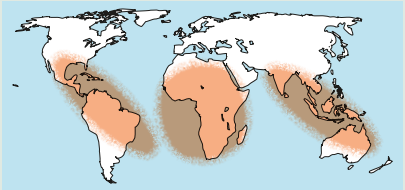

Krokodýli jsou starobylou skupinou archosaurů, evolučně nesmírně úspěšné skupiny obratlovců, mezi které patří i potomci dinosaurů – ptáci. Na rozdíl od vyhynulých dinosaurů jsou krokodýli dodnes úspěšnou skupinou zejména sladkovodních dravců. **Najdeme mezi nimi i největšího žijícího plaza, krokodýla mořského *(Crocodylus porosus)*.** Rekordní změřený jedinec měl asi 6,4 metru na délku a vážil přes 1 200 kilogramů. **Vzhledem k tomu, že krokodýli mají nesmírně silný stisk čelistí a jsou odolní proti téměř jakémukoliv útoku s výjimkou použití moderních zbraní**, představují v oblastech výskytu poměrně velkou hrozbu. Svých předností, které z nich činí efektivní zabijáky, využívají tito predátoři již více než 200 milionů let – jsou velmi silní, mrštní a dovedou být i překvapivě rychlí. Člověk užívající si vodních radovánek nemá prakticky žádnou šanci na záchranu, jestliže si jej krokodýl vyhlídne za oběť. **Odhaduje se, že tito masivní plazi ročně způsobí smrt více než dvou tisíc lidí.**

4. Sloni

Velikost: až 4 metry (slon africký)
Váha: až 8 tun
Čím zabíjí: ušlapáním
Výskyt:

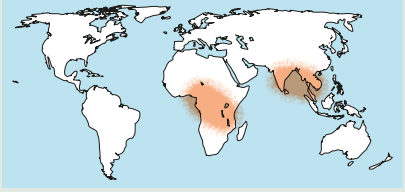

Smrtící bodnutí

Pokud bychom v našem přehledu zohlednili také zástupce hmyzu, je nutné zmínit jako jednoho z nejnebezpečnějších tvorů obyčejného moskyta. Komárů existuje na tři tisíce typů a jsou přenašeči nejrůznějších nemocí, včetně malárie nebo západonilské horečky. Drobní tvorové dokážou bodnutím spojeným s přenosem nemoci připravit o život až tři miliony lidí ročně.

Největším suchozemským živočichem současného světa je slon africký *(Loxodonta africana)*, který může dosahovat hmotnosti přes 8 tun a výšky až 4 metrů. Jen o trochu menší je pak jeho asijský příbuzný, slon indický **(Elephas maximus)**. **Tito obrovští chobotnatci se v případě útoku na člověka nedají běžnými prostředky téměř zastavit a nešťastnou shodou náhod nejednou zabili i své ošetřovatele v zoologických zahradách.** Vyplašení nebo rozzuření jedinci patří k nejhůře zvladatelným tvorům v přírodě vůbec. Nejvíce mohou ohrozit lidi zejména **mladí samci, kteří při svých agresivních potulkách dokážou zaútočit dokonce i na vesnice nebo malá města**. K podobným případům údajně dochází často za nocí v Indii a na Srí Lance, stejně tak i na některých místech v subsaharské Africe. Odhaduje se, že sloni v těchto oblastech ročně usmrtí až kolem 500 osob.

Zdánlivě nenápadné medúzy čtyřhranky jsou pro plavce a potápěče nebezpečnější než žralok

5. Hroši

Velikost: asi 1,5 metru (hroch obojživelný)
Váha: až 3 tuny
Čím zabíjí: ušlapáním, utopením
Výskyt:

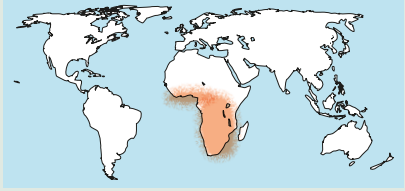

Za nejnebezpečnější zvíře afrického kontinentu je považován hroch obojži-

Smrtící skóre

Živočich	Počet lidských obětí/rok
Jedovatí hadi	>10 000
Štíři	>5 000
Krokodýli	>2 000
Sloni	>500
Hroši	>300
Lvi	>200
Čtyřhranky	>100
Žraloci	>20
Tygři	>10
Medvědi	>5

velný *(Hippopotamus amphibius)*, který na první pohled působí jako vcelku sympatický lenivý tlouštík. **Toto obrovské a zavalité zvíře může vážit více než tři tuny a jeho mohutná tlama je vybavena dlouhými zakřivenými tesáky.** Těmi spolu bojují samci o teritorium, mohou je však využít i k útoku na vetřelce z řad jiných živočichů. **Hroši jsou poměrně lekaví a v případě pocitu ohrožení mohou být také velmi agresivní.** Nebezpečí pro člověka přitom představují jak na souši, tak i ve vodě, kde mohou snadno převrhnout loďku (ostatně pod vodou se pohybují mnohem obratněji a skvěle plavou). Samice s mláďaty je extrémně útočná a napadá prakticky jakékoliv zvíře ve své blízkosti, a to často i bez důvodu. **Odhaduje se, že hroši ročně usmrtí až kolem tří stovek domorodců (a někdy i neopatrných turistů).**

6. Lvi

Velikost: až 120 cm
Váha: až 250 kg
Čím zabíjí: roztrháním, zadušením
Výskyt:

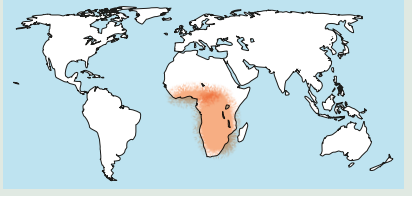

„Král zvířat“, lev africký *(Panthera leo)*, je v rámci svého kontinentu až v závěru první pětice. **Mohutná kočkovitá šelma, představuje velmi výkonný zabiják, je schopná strhnout i mnohasetkilogramovou kořist.** Lev je schopen dosáhnout rychlostí až 50 kilometrů v hodině, loví koordinovaně ve smečce a má výkonné smysly. **Lvi jsou proto výbornými lovci, kteří jsou vzhledem ke své velikosti nesmírně silní a obratní.** Obvykle však člověka do svého loveckého repertoáru nezahrnují – snad jen starší jedinci, kteří například přišli o část chrupu, což je pro náš samolibý druh poněkud nedůstojně znějící fakt. Každopádně můžeme lvy zařadit na pomyslnou šestou příčku nejobávanějších zabijáků, **protože ročně se jejich oběťmi v Africe, Indii a na Blízkém východě stává až 200 lidí**.

Tygr zpravidla zaútočí na člověka pouze v případech, kdy je násilně vytlačován ze svého přirozeného prostředí

Kromě toho, že štír patří k největším zabijákům, dokáže nejíst celý rok nebo zadržet dech tři dny

7. Čtyřhranky

Velikost: tělo až 30 cm, chapadla až 3 metry
Váha: až 2 kg
Čím zabíjí: popálením, šokem
Výskyt:

Zřejmě nejvíce kupodivu potápěčea plavce neohrožují děsivé dravé paryby – žraloci – ale tvorové mnohem menší a křehčí. Dokonce tak křehcí, že jejich tělo tvoří takřka výhradně voda. **Řeč je o žahavcích čtyřhrankách *(Cubozoa)*, vodních bezobratlých z příbuzenstva medúz.** Tito průhlední tvorové s hranatým kloboukem a rameny posetými žahavými buňkami mohou být v některých oblastech světa extrémně nebezpeční. **Žahavý dotyk tohoto mořského živočicha je nejen vysoce bolestivý, ale může vést i k celkové paralýze a následnému utonutí napadeného potápěče nebo plavce.** Smrt obvykle nastává po třech minutách až dvou hodinách. V současnosti je nejvíce rizikovou oblastí pro takové setkání pobřeží severoamerické Floridy a Austrálie. **Čtyřhranky možná zaviní každým rokem více než stovku úmrtí.**

Největší zabijáci ČR

Vůbec nejnebezpečnějším zvířetem volně se pohybujícím v české přírodě je podle odborníků divoké prase. Setkání s ním může stát život například nic netušícího houbaře, který v honbě za úlovkem vyplaší extrémně agresivní bachyni s malými selátky.

8. Žraloci

Velikost: až 10 metrů (obvykle 4–6)
Váha: až 1 100 kg
Čím zabíjí: roztrháním
Výskyt:

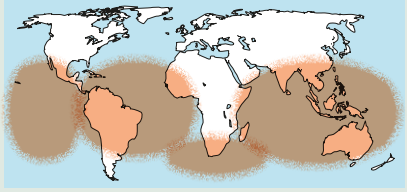

Zubaté přízraky z hlubin se v našem žebříčku nachází hned za svými mořskými „kolegyněmi“. **Žraloci jsou dokonalé žijící fosílie, protože s bezmála stejným tělním plánem úspěšně přežívají již dobrých 400 milionů let.** V současnosti se sice naštěstí nesetkáme s gigantickým rodem *Carcharodon megalodon* o délce 18 metrů, ale i jeho menší příbuzný žralok lidožravý *(Carcharodon carcharias)* a některé další druhy dokážou rozsévat smrt stejně efektivně. **Žraloci jsou ve svých ekosystémech dominantními predátory, kteří těží ze své rychlosti, obratnosti a drtivé síly čelistního skusu.** Kromě toho disponují také velmi citlivými smysly. Nejvíce se jich lidé musí obávat v mělčích mořích u pobřeží Spojených států amerických a Austrálie. **Obvykle je jim připisováno 10 až 20 mrtvých lidí ročně.**

9. Tygři

Velikost: až 1,5 meru
Váha: až 300 kg
Čím zabíjí: roztrháním, zadušením
Výskyt:

Druhou kočkovitou šelmou v první desítce zabijáků je asijský tygr *(Panthera tigris)*. **Můžeme ho označit za vůbec největší kočkovitou šelmu současnosti a bohužel je také jemu mnohem nebezpečnějším tvorem sám člověk.** Ten tygra na drtivé většině rozlohy jeho někdejšího areálu rozšíření již zcela vyhubil. **Tygři jsou zdatní zabijáci a neozbrojený člověk proti nim samozřejmě nemá prakticky žádnou šanci.** V oblastech, kde člověk vytlačuje tygry z jejich přirozeného prostředí (zejména přeměnou pralesů v kulturní krajinu na území Bangladéše), se tak pochopitelně množí případy útoků těchto velkých koček. **Jedná se tedy často o jakési zoufalé výpady z donucení.** Přesto dnes již nezaznamenáváme závratně velká čísla – jde zhruba o desítku případů ročně.

10. Lední medvědi

Velikost: až 1,6 metru, stojící až 3,5 metru
Váha: až 680 kg
Čím zabíjí: roztrháním, zadušením
Výskyt:

Nejsilnějšími dravci na suché zemi jsou v současné době medvědi. Tito mohutnější příbuzní psovitých šelem patří k robustním všežravcům schopným zabít a sníst i velkou kořist. Jako i v předchozích případech jsou mnohé historky o jejich dravosti a vražedných sklonech poněkud přehnané, opatrnosti při setkání s medvědem ale není nikdy nazbyt. **I přes svoji mohutnost jsou velmi rychlí, dokážou vyvinout rychlost i přes 50 kilometrů za hodinu.** V tlapách mají ohromnou sílu a jejich čelisti s velkými zuby se mohou proměnit v děsivou zbraň. Opět platí, že bez střelné zbraně člověk nemá nejmenší šanci se dospělému medvědovi ubránit. **Nejnebezpečnější jsou medvědi zvláště po probuzení ze zimního spánku, kdy musí hodně jíst. Hrozbu představuje také vyrušená samice s mláďaty.** Nejvíce útoků medvědů na člověka bylo v minulosti zaznamenáno v horských oblastech na západě Severní Ameriky a v polárních oblastech, kde jsou jejich původci velcí polární medvědi *(Ursus maritimus)*. **V současnosti jde zhruba o pět až deset smrtících útoků ročně.**

Jde-li o ochranu vlastních mlád'at, dokáže být medvědice při svých smrtících výpadech neuvěřitelně agresivní

FOTO: Thinkstock, Shutterstock